

Ciekawostki ze świata książek

Ciekawostki, mało znane fakty o książkach,
czytelnikach, czytaniu...

Wszystko, co chcecie wiedzieć,
a czego nie wiecie...

Pierwsza...

- ...wydrukowana książka to „Biblia” i „Księga Wszelkiej Mądrości”.
- ...książka, która powstała przy użyciu ruchomej czcionki to „Kompendium rytów i obrządków” (podręczny zbiór podstawowych zwyczajów i sposobów zachowania), wydrukowana w Korei w 1234 roku.

- ...książka napisana alfabetem Braille'a wydrukowana została po raz pierwszy w 1837 w Instytucie dla Niewidomych w Paryżu.
- ...książka napisana na maszynie to "Przygody Tomka Sawyera" Marka Twaina.
- ...książka określona mianem „bestsellera” to powieść „Fools Of Nature” z 1889 roku autorstwa amerykańskiej pisarki Alice Brown.
- ...literatura dla dzieci i młodzieży zaczęła powstawać dopiero w XVIII wieku. Wcześniej nie istniała, a najmłodsi czytali te same książki co dorośli.

- ...książka w formie elektronicznej to powieść S. Kinga "Riding the Bullet".
- ... pieśń religijna w języku polskim to "Bogurodzica" z 1407r.
- ...karta tytułowa pojawiła się ok. 1500 r. Tytuł zajmował 5-6 wierszy.
- ...seria książek kieszonkowych pojawiła się w Anglii w 1935 roku. Wydana została przez wydawnictwo „Pingwin”.
- ...książka wydana w całości po polsku to „Raj duszny”- średniowieczny modlitewnik.

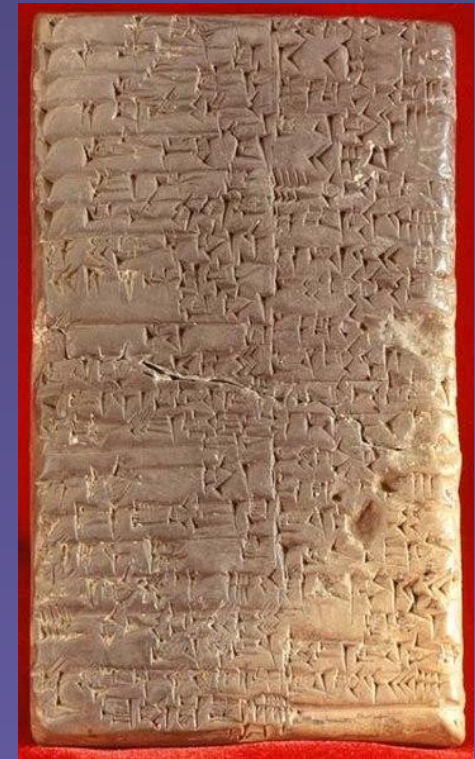
Pierwszy...

- ...projekt e-czytnika - uznaje się pomysł z 1935 roku. Jego autor to Bob Brown. Urządzenie nazwał „The Readies”. Sprzęt nie przypominał współczesnych urządzeń do czytania. Wyglądał raczej jak filmowy rzutnik.
- ...e-book prawdopodobnie powstał pod koniec lat 40. – Index Thomasticus. Był to elektroniczny index zawierający notatki z prac Tomasza z Akwinu, stworzony przez włoskiego jezuitę Roberto Busa.

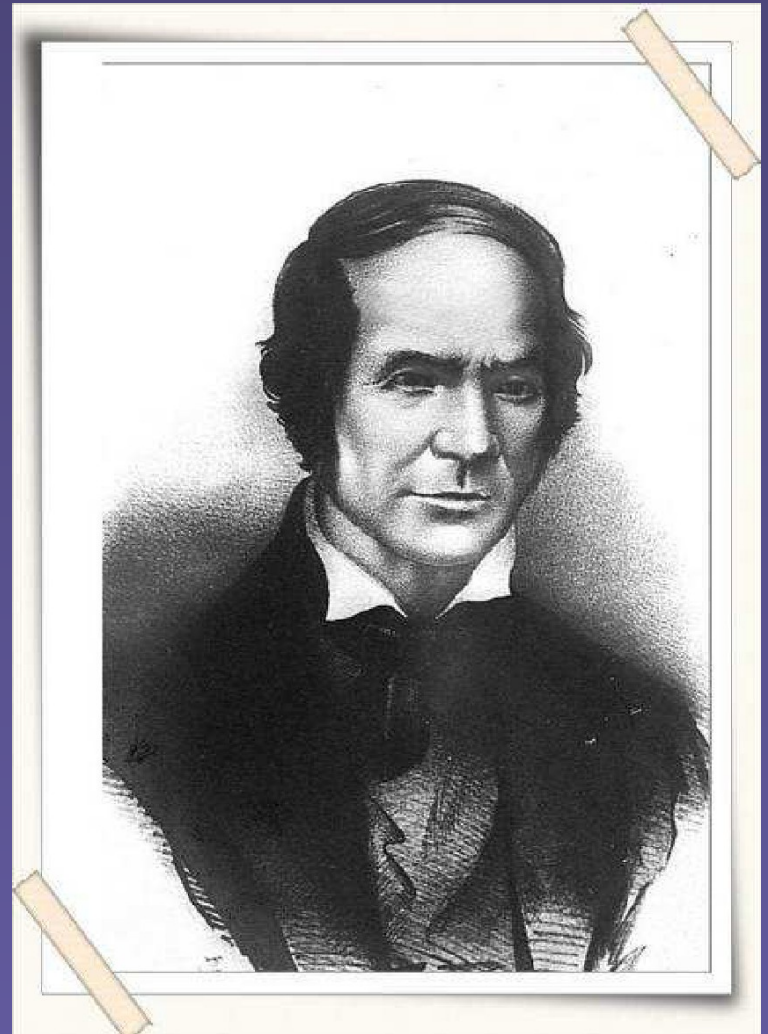
Pierwsze...

- ...książki powstawały już 3 tysiące lat p.n.e. w Mezopotamii. Pisało się wtedy na glinianych tabliczkach, a robiło się to pismem klinowym.

- ...wiersze dla dzieci w języku polskim pisał Stanisław Jachowicz (1796 -1875).

- ...zachowane zdanie w języku polskim znajduje się w "Księdze henrykowskiej" napisanej w latach 1268-1273 i brzmi ono tak: "Day, ut ia pobrusa, a ti poziwai".

- ...książki dla dzieci w języku polskim, szczególnie dla dorastających panienek, pisała *Klementyna z Tańskich Hoffmanowa* (1798-1845).

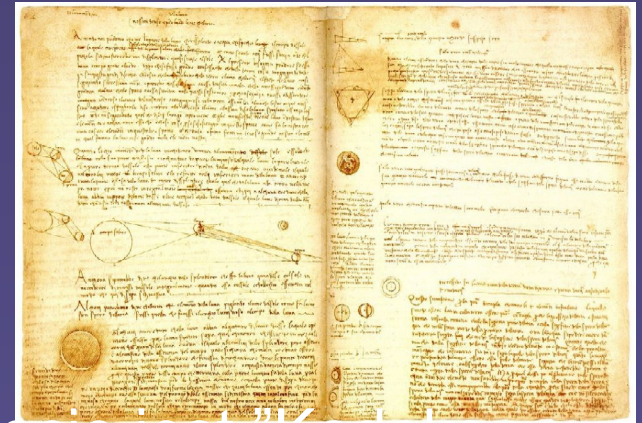
Naj...

- **Największa** książka - super book, mierząca 2,74 m x 3,07m została wydana w USA w 1976r. Składa się ona z 300 stron i waży 252,6kg.

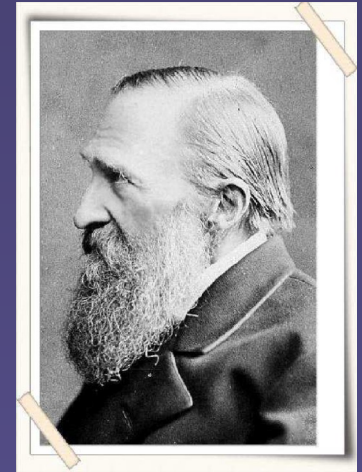
- **Najmniejszą** książkę na świecie stworzył fizyk z Nowosybirska, Władimir Aniskin. Kartki książki mają wymiary 0,07 mm x 0,09 mm. Mikroksiążka nosi tytuł „Mańkut” i nawiązuje do słynnej rosyjskiej opowieści o zezowatym mańkucie, który stworzył podkowsy dla małej, stalowej pchły z Anglii, a tym samym udowodnił wyższość rosyjskich rzemieślników nad angielskimi.

- **Najdroższą** książką na świecie jest "Kodeks Leicester" Leonarda da Vinci. Jej cena przekracza 30 mln dolarów.
- **Najwyższą** w Polsce cenę antykwaryczną (103 tys. zł) uzyskało na aukcji w Krakowie dzieło M. Kopernika "O obrotach sfer niebieskich".
- **Najpopularniejszą** książką na świecie jest Biblia. Przetłumaczono ją na 310 języków.

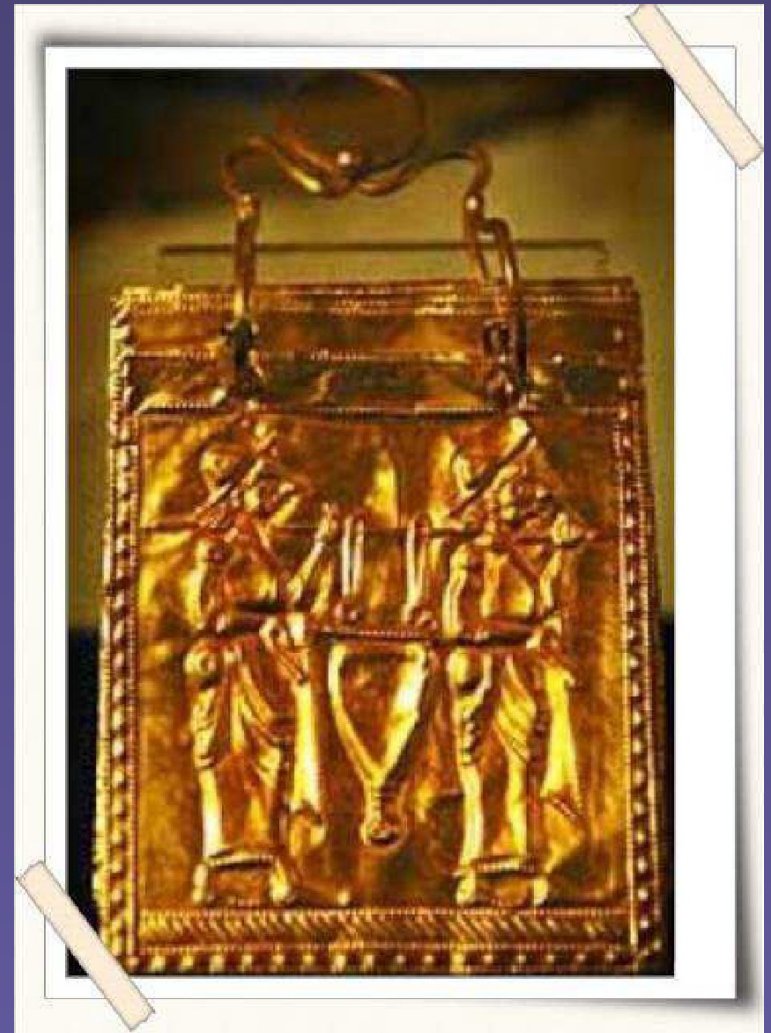
- **Najwięcej**, bo ponad 600 powieści napisał Polak - J. I. Kraszewski.

- **Najstarszy** zachowany zwój papirusowy pochodzi z XXX w. p.n.e.
- **Najchętniej** filmowaną postacią literacką jest Sherlock Holmes.
- **Najpopularniejszym** źródłem pozyskania książki w Polsce jest pożyczenie od znajomych (34%).

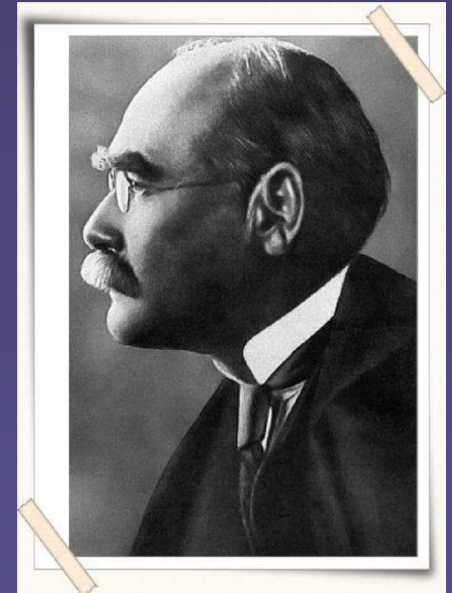

- **Najstarsza** książka to sześć połączonych ze sobą płytek z 24 – karatowego złota o wymiarach 5 cm x 4,5 cm, które zapisane zostały językiem Etrusków. Książka posiada ilustracje jeźdźca, syreny, harfy oraz żołnierzy. Jej wiek oszacowano na 2,5 – 3,5 tys. lat, a odkryta została podczas kopania kanału w południowo – wschodniej Bułgarii.

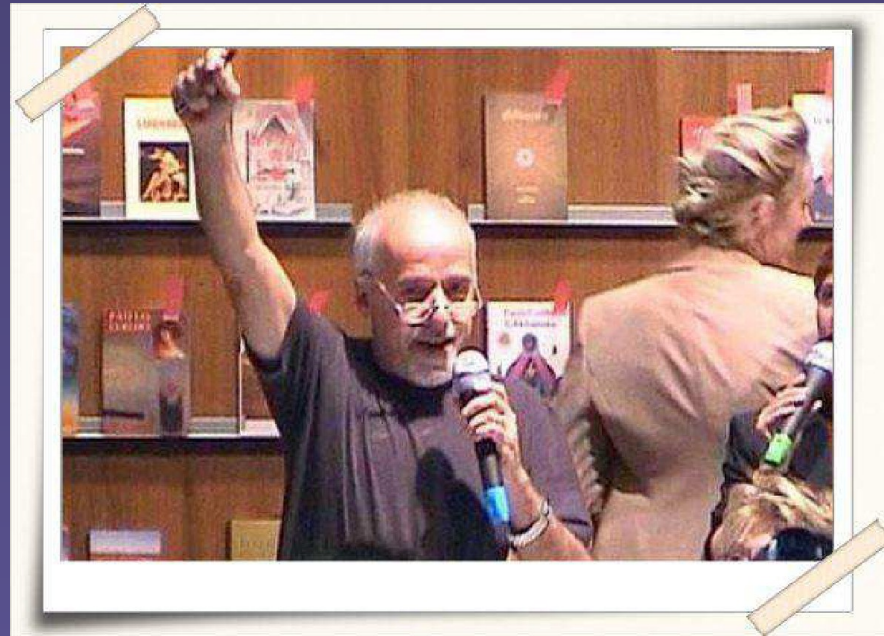

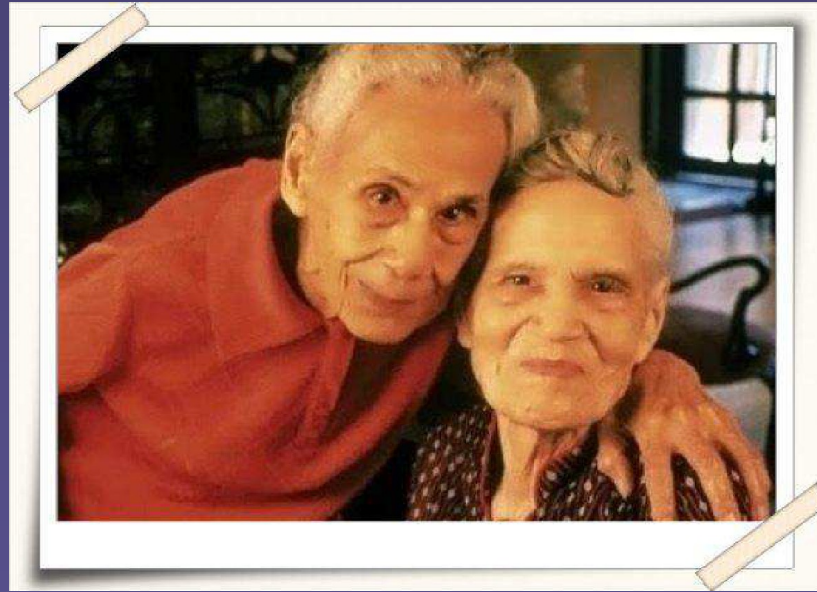
• **Najmłodszym** noblistą w dziedzinie literatury był Rudyard Kipling (1865-1936). W dniu otrzymania nagrody (1907 r.) miał 41 lat.

- **Najobszerniejszą** książką świata jest słownik chiński “Tu-sza-czi-czeng”, składający się z 5 020 tomów po 170 stron każdy.
- **Najdziwniejszą** książką świata może być „Codex Seraphinianus”. Została wydana w latach 70. XX wieku. Autor – Włoch Luigi Serafini napisał to dzieło w wymyślonym przez siebie języku. Książka jest formą encyklopedii opisującej świat, który nie istnieje.

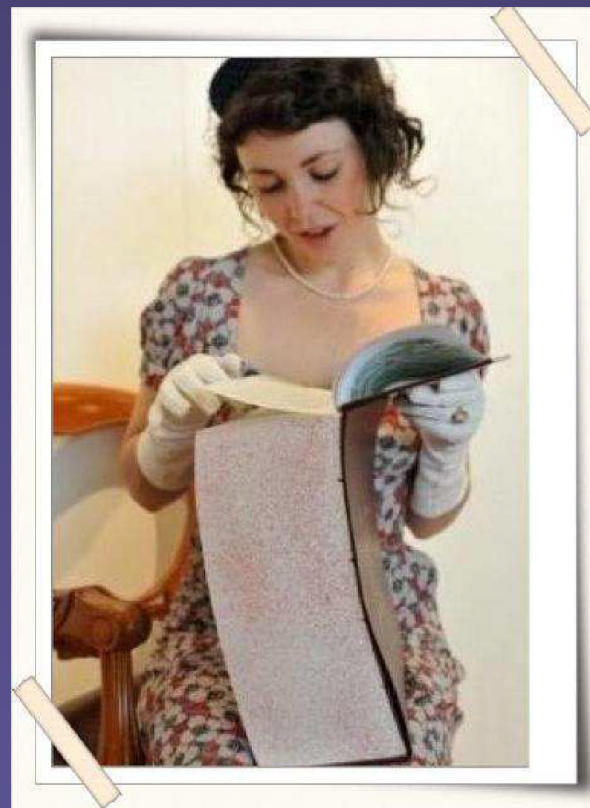
- **Największa** ilość tłumaczeń pojedynczego tytułu podpisana przez autora: rekord należy do Paulo Coelho, który podpisał 53 różne wersje językowe swojego bestsellera „Alchemik”. Wydarzenie miało miejsce 10 października 2003 r. na targach książki we Frankfurcie.

- **Najstarsza** autorka - w październiku 1994 r. została wydana książka „The Delany Sisters’ Book of Everyday Wisdom”. Jej autorka Louise Delany (na zdjęciu z prawej) miała wówczas 105 lat, zaś siostra i zarazem współtwórczyni publikacji Annie Elizabeth Delany (na zdjęciu po lewej) 103 lata.

- **Najgrubsza** opublikowana książka to publikacja, w której zgromadzone zostały wszystkie przygody Panny Marple - postaci stworzonej przez Agathę Christie. Wydana została w maju 2009 r. przez Harper Collins - zawiera 12 powieści i 20 opowiadań. Liczy 4032 strony, waży około 8,04 kg, ma 322 mm grubości. Ukazała się w limitowanym nakładzie liczącym tylko 500 egz., które zostały sprzedane za około 1000 funtów.

- **Najbardziej** zagorzali czytelnicy mieszkają w Indiach i spędzają z książką ponad 10 godzin tygodniowo.

- **Najwyższy** próg czytelnictwa Europie mają Czechy. Regularnie czyta tam 86 procent ludności.
- **Najdłużej** przetrzymana książka została oddana po 47 latach do biblioteki w Michigan.
- **Najczęściej** tłumaczonym autorem na świecie jest Agatha Christie. Jej książki przetłumaczono na co najmniej 103 języki.
- **Największy** zbiór książek posiada Biblioteka Kongresu w Stanach Zjednoczonych – ponad 113 mln egzemplarzy.

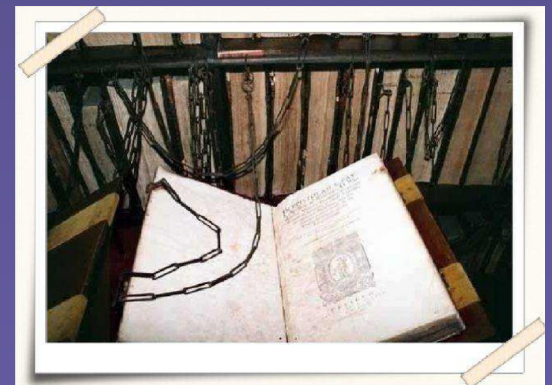
- **Najmniejsza** książka dla dzieci : „Stary król Cole” - publikacja wydrukowana na papierze o gramaturze 22 gramów, mierzy 1 mm x 1 mm. Wydana została w roku 1985 przez wydawnictwo Gleniffer Press z Paisley w Szkocji w liczbie 85 egz. Kartki można przewracać tylko za pomocą igły.

Ciekawe, a mało znane...

- Strony w książkach zaczęto numerować w XVI wieku, a przecinki pojawiły się na przełomie XV i XVI wieku.
- Książki rękopiśmienne w czasach średniowiecza zdobione były srebrem, złotem i drogimi kamieniami. Za jedną książkę można było kupić kilka wiosek.
- W dawnych czasach książki były bardzo drogim i ekskluzywnym towarem. W celu zabezpieczenia ich przed kradzieżami, mocowano je do regałów... łańcuchami.

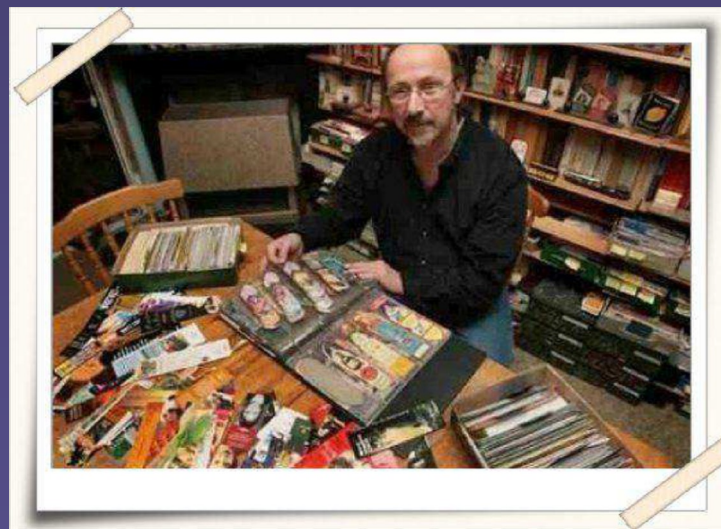

- W Japonii wydrukowano zapachową książkę kucharską. Żeby poznać aromat danej potrawy, pociera się kartkę nadgarstkiem.
- W Japonii jest specjalne słowo, które określa manię kupowania książek, których nie ma zamiaru się przeczytać. To słowo to „tsundoku”.
- „Bibliosmia” to z kolei słowo, które w języku angielskim oznacza zamiłowanie do wąchania starych książek.
- Franz Kafka w swoim testamencie nakazał spalenie swoich utworów. Jego wola nie została spełniona i dzięki temu możemy czytać jego utwory.

- „Harry Potter” jest książką, która w Stanach Zjednoczonych jest najczęściej zgłaszana jako „obrażająca uczucia religijne”.

- Analfabetyzm to nadal aktualny problem. 1 na 5 dorosłych osób na świecie nie potrafi czytać.
- J.R.R. Tolkien napisał „Władcę pierścieni” na maszynie, używając tylko dwóch palców.
- „Alicja w Krainie Czarów” została zakazana w Chinach, ponieważ cenzurze nie spodobały się mówiące zwierzęta...
- Kubuś Puchatek był czasowo zakazany w Turcji, Wielkiej Brytanii oraz Stanach Zjednoczonych.

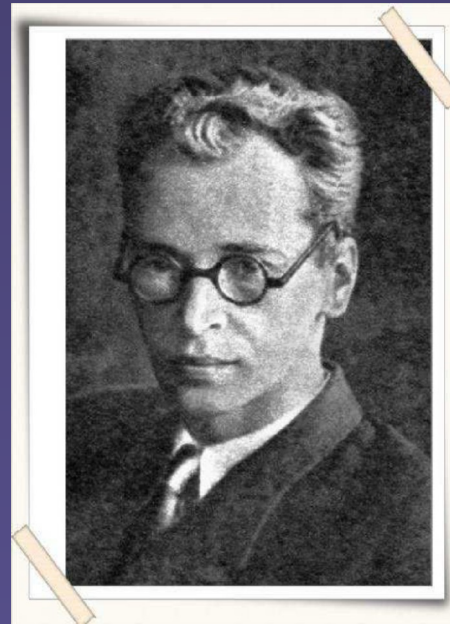

- Frank Divendal z Holandii posiada największą kolekcję zakładek do książek (103 009 różne zakładki), które pochodzą z całego świata (dane z 8 lutego 2010 r.). Ich zbieraniem zajmuje się od 1982 r., posiada dobrze zorganizowany system archiwizowania egzemplarzy ze swojej kolekcji, tzn. najpierw sortuje zakładki krajami, potem wewnątrz kraju dzieli je tematycznie (np. księgarnie, biblioteki, turystyka itp.).

- Pierwotny tytuł książki "Harry Potter i kamień filozoficzny" brzmiał "Harry Potter i kamień Czarodziejów" i został zmieniony przez wydawcę.

- Autor "Kodu da Vinci" – Dan Brown – zanim odniósł karierę jako pisarz, próbował być piosenkarzem.
- 68 procent wszystkich sprzedawanych książek jest kupowane przez kobiety.
- Statystycznie, strona, na której czytelnicy najczęściej tracą zainteresowanie i porzucają książkę, to strona numer 18.
- Na powstanie jednej 100 - kartkowej książki potrzeba 2-3 drzewa średniej wielkości. Dlatego coraz częściej produkuje się papier z makulatury.

- „Bramy raju” - powieść Jerzego Andrzejewskiego ze względu na swoją formę należy do najciekawszych w polskiej literaturze. Całe dzieło składa się z dwóch zdań zapisanych na około 120 stronach. Pierwsze (niewspółmierne wobec drugiego) zawiera w sobie całą fabułę opowieści, zaś drugie brzmi – „I szli całą noc”.

- Najszybciej czytającą osobą na świecie jest Polak, który pochodzi z Gniezna. Potrafi on przeczytać 110 tys. słów w ciągu jednej minuty.
- Najdłuższy występ w zawodach w czytaniu na głos miał miejsce w Urugwaju i trwał 224 godziny. Miało to miejsce w 2007 roku.
- W Chinach i Japonii do dziś wytwarza się prócz zwykłych książek - książki zwoje. Są to zwykle cykle obrazków malowanych ręcznie, którym towarzyszy krótki wypisany pędzelkiem tekst.

- Włoch Michele Sant'Elia przepisał wstecz w językach oryginału około 70 książek (3 751 465 słów, 21 145 407 znaków, 26 215 stron, 270 596 akapitów, 539 760 linijek). Ostatnia przepisana przez niego od tyłu publikacja to „Opere Maya Backwards” stworzona w starożytnym języku Majów.
- Hiszpańska gazeta "Luminaria" miała litery fosforyzujące tak, by można ją było czytać bez zapalania światła. Inną gazetę drukowano na kauczuku, aby dało się ją czytać w wannie podczas kąpieli. Drukowano też na cieście (można było więc po przeczytaniu ją zjeść) i na bawełnie, którą potem używano jako chusteczkę do nosa.

- Były amerykański prezydent Theodore Roosevelt, podobno czytał średnio jedną książkę dziennie.
- Badania w Stanach Zjednoczonych pokazują, że dzieci, które mają problemy z czytaniem w 3 klasie podstawówki statystycznie mają częściej problemy z prawem i karierą zawodową. Z drugiej strony, jeśli dzieci nauczą się czytać wcześniej niż 3 klasa podstawówki, to statystycznie w przyszłości takie dziecko znajdzie dobrą pracę.
- Regularne czytanie to jeden ze sposobów na zapobieganie chorobie Alzheimera. Dowodzą tego badania amerykańskich naukowców z Narodowej Akademii Nauk Stanów Zjednoczonych.

Źródła:

- <https://www.gandalf.com.pl/blog/ciekawostki-o-ksiazkach-od-gutenberg-a-do-e-booka/>
- <https://www.empik.com/empikultura/20-niezwyklych-faktow-o-ksiazkach,12132,a>
- <https://www.magazynvip.pl/ciekawe-fakty-o-ksiazkach/>
- http://www.sp87.poznan.pl/Ciekawostki_o_ksiazkach_i_nie_tylko.html
- <http://www.oczytanyfacet.pl/10-ciekawostek-o-ksiazkach/>
- <http://www.eioba.pl/a/2rp4/ciekawostki-z-dziejow-ksiazki>
- <https://przegladdziennikarski.pl/ciekawostki-o-ksiazkach/>
- <https://kulturalnemedi.pl/literatura/15-niezwyklych-faktow/>
- <http://booklips.pl/newsy/nowa-najmniejsza-ksiazka-na-swiecie-zmiescila-sie-na-przepolowionym-ziarnku-maku/>
- https://www.bibliotekawszkole.pl/inne/gazetki/ciekawostki_ksiazkowe.pdf